

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2019. szeptember 5.*

„Előzetes döntéshozatal – Európai uniós védjegy – 207/2009/EK rendelet – A 97. cikk (5) bekezdése – Joghatóság – Bitorlási kereset – Azon tagállam bíróságainak joghatósága, amelynek területén »a bitorlást elkövették« – Valamely internetes oldalon és a közösségimédia-felületeken megjelenített reklámok és értékesítési ajánlatok”

A C-172/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (fellebbviteli bíróság [Anglia és Wales] [polgári tanács], Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2018. március 5-én érkezett, 2018. február 12-i határozatával terjesztett elő

az **AMS Neve Ltd**,

a **Barnett Waddingham Trustees**,

Mark Crabtree

és

a **Heritage Audio SL**,

Pedro Rodríguez Arribas

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, C. Lycourgos, Juhász E., M. Ilešič (előadó) és I. Jarukaitis bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. január 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az AMS Neve Ltd és társai képviseletében M. McGuirk és E. Cronan solicitors, valamint J. Moss barrister,

* Az eljárás nyelve: angol.

- a Heritage Audio SL és Pedro Rodríguez Arribas képviselőiben A. Stone és R. Crozier solicitors, valamint J. Reid barrister,
- a német kormány képviselőiben kezdetben: T. Henze, M. Hellmann és J. Techert, később: M. Hellmann és J. Techert, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben J. Samnadda, É. Gippini Fournier és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. március 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem [az európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.) 97. cikke (5) bekezdésének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet az AMS Neve Ltd, a Barnett Waddingham Trustees (a továbbiakban: BW Trustees) és Mark Crabtree, valamint a Heritage Audio SL és Pedro Rodríguez Arribas közötti, többek között egy európai uniós védjegy oltalmából származó jogok állítólagos megsértése miatt bitorlás megállapítása iránt benyújtott kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A 207/2009/EK rendeletet, amely hatályon kívül helyezte és felváltotta a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendeletet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.), módosította a 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 341., 21. o.), amely 2016. március 23-án lépett hatályba. Az utóbbi rendeletet később 2017. október 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.). Tekintettel azonban az alapeljárás tárgyát képező bitorlási kereset benyújtásának időpontjára, ezt az előzetes döntéshozatalra való utalást a 207/2009 rendelet eredeti változatára tekintettel kell vizsgálni.
- 4 A 207/2009 rendelet (17) preambulumbekkezdése szerint:
„Az ugyanazon felek között azonos cselekmények tárgyában az [európai uniós] védjegyoltalom és az azzal egyidejűleg fennálló nemzeti védjegyoltalom alapján indult perekben el kell kerülni, hogy egymásnak ellentmondó ítéletek szülessenek. [...]”
- 5 E rendelet 9. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezett:
„(1) A[z európai uniós] védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ
a) a[z európai uniós] védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók az [európai uniós] védjeggyel összetéveszthetnek a megjelölés és az [európai uniós] védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint a megjelölés és az [európai uniós] védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez;

[...]

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen

[...]

b) a megjelölést hordozó áru eladásra való felkínálása, forgalomba hozatala [...] a megjelölés alatt;

[...]

d) a megjelölés használata [...] a reklámozásban.”

6 A 207/2009 rendelet 94. cikke kimondta:

„(1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, az [európai uniós] védjegybejelentésekkel és az [európai uniós] védjegyekkel összefüggő ügyekben, valamint nemzeti védjegyekkel és [európai uniós] védjegyekkel összefüggő, egyidejűleg vagy egymást követően indított ügyekben a [polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o.; HL 2011. L 124., 47. o.) rendelkezéseit] kell alkalmazni.

(2) A 96. cikkben említett keresetekkel és igényekkel összefüggő eljárások esetén

a) a 44/2001/EK rendelet 2. és 4. cikke, 5. cikkének 1., 3., 4. és 5. pontja és 31. cikke nem alkalmazható;

[...]”

7 E rendelet 95. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok területükön a lehető legkorlátozottabb számban kijelölnek első- és másodfokon eljáró olyan nemzeti bíróságokat (a továbbiakban: [európai uniós] védjegy bíróság), amelyek az e rendelettel rájuk ruházott hatáskörben járnak el.”

8 Az említett rendelet 96. cikke a következőképpen rendelkezett:

„Az [európai uniós] védjegy bíróságnak a következő ügyekben van kizárólagos joghatósága:

a) [az európai uniós] védjegy bitorlásával összefüggő perek és – ha a nemzeti jog arról rendelkezik – [az európai uniós] védjegy bitorlásának kísérletével kapcsolatos perek;

[...]”

9 Ugyanezen rendelet 97. cikke kimondta:

„(1) E rendelet rendelkezéseire és a 44/2001/EK rendeletnek a 94. cikk alapján alkalmazandó bármely rendelkezésére is figyelemmel a 96. cikkben említett keresetek és igények tárgyában az eljárást az alperes lakóhelye vagy székhelye szerinti tagállam bírósága előtt, vagy ha az alperes a tagállamokban lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkezik, az alperes telephelye szerinti tagállamban kell megindítani.

[...]

(5) A 96. cikkben említett keresetek és igények tárgyában az eljárás – a nemleges megállapításra irányuló perek kivételével – annak a tagállamnak a bírósága előtt is megindítható, ahol [az európai uniós védjegy bitorlását] elkövették, illetve megkísérelték [...]”

10 A 207/2009 rendelet 98. cikke értelmében:

„(1) A 97. cikk (1)–(4) bekezdése alapján joghatósággal bíró [európai uniós] védjegy bíróság joghatósággal rendelkezik

a) a tagállamok bármelyikének területén elkövetett vagy megkísérelt védjegy bitorlási cselekményekre,

[...]

(2) A 97. cikk (5) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező [európai uniós] védjegy bíróság joghatósága csak az abban a tagállamban elkövetett vagy megkísérelt cselekményekre terjed ki, ahol a bíróság székhelye van.”

11 Az 207/2009 rendelet 109. cikkének (1) bekezdése kimondta:

„Ha ugyanazon felek között ugyanabban a tárgyban különböző tagállamok bíróságai előtt bitorlás vagy annak kísérlete tárgyában per van folyamatban, és a bíróságok egyike az európai uniós védjeggyel, a másik a nemzeti védjeggyel összefüggésben jár el,

a) az a bíróság, amelyik előtt az ügy később indult, joghatóságának hiányát a másik bíróság javára hivatalból megállapítja, ha az érintett védjegyek azonosak, és azonos árukra vagy szolgáltatásokra érvényesek. Az a bíróság, amelynek meg kellene állapítania joghatóságának hiányát, eljárását felfüggesztheti, ha a másik bíróság joghatóságát vitatják;

b) az a bíróság, amelyik előtt az ügy később indult, eljárását felfüggesztheti, ha az érintett védjegyek azonosak, és hasonló árukra vagy szolgáltatásokra érvényesek, illetve ha az érintett védjegyek hasonlóak, és azonos vagy hasonló árukra vagy szolgáltatásokra érvényesek.”

12 Az 207/2009 rendelet 9., 94–98. és 109. cikkének szövegét lényegében az 2017/1001 rendelet 9., 122–126. és 136. cikke tartalmazza. A 2017/1001 rendelet 125. cikkének (5) bekezdése megfelel az 207/2009 rendelet 97. cikke (5) bekezdésének és a 40/94 rendelet 93. cikke (5) bekezdésének.

13 Elöljáróban mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy a 44/2001 rendeletet, amelyre az 207/2009 rendelet 94. és 97. cikke utal, hatályon kívül helyezte a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.). Ez utóbbi rendelet 66. cikkének (1) bekezdése értelmében az „kizárólag 2015. január 10. napján vagy azt követően indított eljárásokra, az alaki követelményeknek megfelelően az említett napon vagy azt követően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra és az említett napon vagy azt követően jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre alkalmazandó”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 14 Az AMS Neve az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező, audioberendezéseket előállító és értékesítő társaság. A BW Trustees szintén az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező társaság, amely az AMS Neve vezető tisztségviselői nyugdíjrendszerének vagyonkezelője. Mark Crabtree az AMS Neve egyik igazgatója.
- 15 A Heritage Audio SL egy Spanyolországban székhellyel rendelkező társaság, amely audioberendezéseket értékesít. Pedro Rodríguez Spanyolországban rendelkezik lakóhellyel, és a Heritage Audio egyedüli igazgatója.
- 16 2015. október 15-én az AMS Neve, a BW Trustees és M. Crabtree olyan európai uniós védjegy bitorlására vonatkozó keresetet nyújtott be az Intellectual Property and Enterprise Court (szellemi tulajdoni ügyekben eljáró bíróság, Egyesült Királyság) előtt a Heritage Audióval és R. Arribasszal szemben, amelynek a BW Trustees és M. Crabtree a jogosultja, és amelynek használatára az AMS Neve kizárólagos védjegyhasználati engedéllyel rendelkezik.
- 17 Keresetük ezenkívül két, az Egyesült Királyságban lajstromozott olyan védjegy állítólagos bitorlására vonatkozik, amelyeknek a BW Trustees és M. Crabtree is jogosultja.
- 18 A hivatkozott európai uniós védjegyet az 1073 szám alkotja, és azt a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-i, felülvizsgált és módosított Nizzai Megállapodás szerinti 9. osztályba tartozó áruk vonatkozásában lajstromozták. Az érintett áruk a következő leírásnak felelnek meg: „hangrögzítő, hangkeverő és hangfeldolgozó stúdióberendezések”.
- 19 Azt kifogásolták az alapeljárás alpereseivel szemben, hogy az egyesült királysági fogyasztók részére eladásra kínálták fel az AMS Neve termékeinek utánzatait, amelyeken a szóban forgó európai uniós és nemzeti védjegyekkel azonos vagy hasonló megjelölések vagy ezekre való hivatkozások szerepeltek, továbbá reklámozták e termékeket.
- 20 Az alapeljárás felperesei keresetük alátámasztására dokumentumokat nyújtottak be, amelyek között szerepelt a Heritage Audio internetes oldalának és Facebook-, illetve Twitter-oldalának tartalma, a Heritage Audio által egy Egyesült Királyságban lakhellyel rendelkező magánszemély részére kiállított számla, valamint a Heritage Audio és egy Egyesült Királyságban lakhellyel rendelkező személy közötti, audioberendezések esetleges szállítására vonatkozó e-mail-váltás.
- 21 Az alapeljárások felperesei többek között az említett internetes oldalról származó képernyőképeket nyújtottak be, amelyeken megjelentek az említett európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölésekkel ellátott audioberendezésekre vonatkozó értékesítési ajánlatok. Felhívták a figyelmet arra a tényre, hogy ezen ajánlatok szövege angol nyelvű, és hogy a „where to buy” (hol kapható) megnevezésű rész felsorolja a különböző országokban, így az Egyesült Királyságban is található forgalmazókat. Egyébként az általános értékesítési feltételek értelmében a Heritage Audio az Unió valamennyi tagállamából érkező megrendeléseket elfogadja.
- 22 Az alapeljárás alperesei az eljáró bíróság joghatóságának hiányára vonatkozó kifogást emeltek.
- 23 Noha nem zárták ki, hogy a Heritage Audio termékeit más társaságok közvetítésével az Egyesült Királyságban is meg lehetett vásárolni, azt állították, hogy ők maguk nem reklámozták az Egyesült Királyságban, és nem is teljesítettek adásvételi ügyleteket e tagállamban. Emellett arra hivatkoztak, hogy nem jelöltek ki forgalmazót az Egyesült Királyság tekintetében. Végül azt állították, hogy a Heritage Audio weboldalán és az alapeljárás felperesei által említett felületeken szereplő tartalmak már a bitorlási keresetben említett időszak során is elavultak voltak, és ezért azokat nem kell figyelembe venni.

- 24 2016. október 18-i ítéletével az Intellectual Property and Enterprise Court (szellemi tulajdoni ügyekben eljáró bíróság) megállapította, hogy nem rendelkezik joghatósággal az említett bitorlási kereset elbírálására annyiban, amennyiben a szóban forgó európai uniós védjegyen alapul.
- 25 Rámutat, hogy az alapeljárás felperesei annak megállapítására alkalmas valószínűsítő körülményeket hoztak fel, hogy a Heritage Audio weboldala többek között az Egyesült Királyságot célozta. Egyébiránt úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita tényállása lehetővé teszi számára annak megállapítását, hogy P. Rodríguez Arribast egyetemleges felelősség terheli a Heritage Audio cselekményeiért, és hogy az Egyesült Királyság bíróságai joghatósággal rendelkeznek annak elbírálására, amennyiben ez a jogvita a szellemi tulajdonhoz fűződő nemzeti jogok oltalmát érinti.
- 26 Az Intellectual Property and Enterprise Court (szellemi tulajdoni ügyekben eljáró bíróság) ezzel szemben úgy véli, hogy az említett jogvita annyiban, amennyiben az európai uniós védjegy bitorlására vonatkozik, a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdésével összhangban azon tagállam bíróságainak joghatósága alá tartozik, amelynek a területén az alperes lakóhelye található, amely a jelen esetben Spanyolország. E bíróság kifejti, hogy a spanyol bíróságok joghatósága a 97. cikk (5) bekezdéséből is következik, amelynek értelmében a bitorlási keresetek azon tagállam bírósága előtt is megindíthatók, amelynek a területén a bitorlást elkövették.
- 27 Az utóbbi megállapítás vonatkozásában az Intellectual Property and Enterprise Court (szellemi tulajdoni ügyekben eljáró bíróság) úgy véli, hogy az a bíróság rendelkezik területi joghatósággal a valamely védjegy jogosultja által azon harmadik személlyel szemben indított kereset elbírálására, aki az interneten vagy közösségimédia-felületeken terjesztett reklámokban és értékesítési ajánlatokban az említett védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelöléseket használt, amely azon hely vonatkozásában illetékes, ahol a harmadik személy meghozta arra vonatkozó döntését, hogy e termékeket ezen az oldalon vagy e felületeken reklámozza és értékesítésre kínálja, valamint intézkedéseket tett e döntésének végrehajtására.
- 28 Az alapeljárás felperesei fellebbezést terjesztettek ezen ítélettel szemben a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [fellebbviteli bíróság (Anglia és Wales) (polgári kollégium), Egyesült Királyság] elé.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság, noha ítéletében említette a Bíróság bizonyos ítéleteit, például a 2012. április 19-i Wintersteiger ítéletet (C-523/10, EU:C:2012:220) és a 2014. június 5-i Coty Germany ítéletet (C-360/12, EU:C:2014:1318), ezen ítéleteket és általában a Bíróság ítélkezési gyakorlatát tévesen értelmezte.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az említett értelmezés lényegében annak megállapításához vezet, hogy a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdése értelmében vett „az a tagállam, ahol [a bitorlást] elkövették”, az a tagállam, amelynek a területén az alperes az internetes oldalához és a közösségimédia-profiljaihoz kapcsolódó cselekményeket megszervezte. Márpedig e rendelkezés szövegéből, céljából és összefüggéseiből következik, hogy az abban említett tagállam területe az, amelyen azok a fogyasztók vagy kereskedők rendelkeznek lakóhellyel vagy székhellyel, akiknek vagy amelyeknek a reklámokat és az értékesítési ajánlatokat szánják.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) 2017. november 9-i „Parfummarken” ítéletében (I ZR 164/16) kimondta, hogy a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 199., 40. o.; helyesbítés: HL 2016. L 39., 63. o.; a továbbiakban: „Róma II” rendelet) 8. cikkének (2) bekezdésében szereplő „a jogsértés elkövetésének helye szerinti ország joga” kifejezésnek a Bíróság 2017. szeptember 27-i Nintendo ítéletében (C-24/16 és C-25/16, EU:C:2017:724) megállapított értelmezése a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdésére is átvihető. A kérdést előterjesztő bíróságnak azonban kétségei vannak az említett német bíróság által végzett ezen értékeléssel kapcsolatban.

32 E körülmények között a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (fellebbviteli bíróság [Anglia és Wales] [polgári tanács]) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé annak megjelölésével, hogy e kérdés a 207/2009 rendelet 97. cikke (5) bekezdésének értelmezésére vonatkozik:

„1) Olyan körülmények fennállása esetén, amikor egy vállalkozás A tagállamban jött létre, ott rendelkezik székhellyel, és ezen a területen tett lépéseket egy európai uniós védjeggyel azonos megjelöléssel ellátott áruknak a B tagállam kereskedőit és fogyasztóit célzó honlapon történő reklámozására és eladásra való felkínálására:

- i. rendelkezik-e az európai uniós védjegy bíróság joghatósággal B tagállamban az európai uniós védjegynek az áruk B állam területén történő reklámozásával és eladásra való felkínálásával történő bitorlására vonatkozó kereset elbírálására?
- ii. ha nem, milyen más szempontokat kell az európai uniós védjegy bíróságnak figyelembe vennie annak meghatározásához, hogy rendelkezik-e joghatósággal e kereset elbírálására?
- iii. amennyiben a ii. kérdésre adott válaszhoz annak európai uniós védjegy bíróság általi meghatározása szükséges, hogy a vállalkozás tett-e tevékeny lépéseket B tagállamban, milyen szempontokat kell figyelembe venni annak megállapításához, hogy a vállalkozás tett-e ilyen lépéseket?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 33 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy valamely európai uniós védjegy olyan jogosultja, akinek a jogait állítólag megsértette az említett védjeggyel azonos megjelölésnek a hozzájárulása nélkül, harmadik személy által olyan reklámokban és értékesítési ajánlatokban történő használata, amelyeket elektronikus úton olyan árukkal azonos vagy árukhoz hasonló áruk vonatkozásában jelenítenek meg, mint amelyek az említett védjegy árujegyzékében szerepelnek, bitorlási keresetet indíthat e harmadik személlyel szemben azon tagállam európai uniós védjegy bírósága előtt, amelynek a területén azok a fogyasztók és kereskedők találhatók, akik vagy amelyek felé e reklámok vagy értékesítési ajánlatok irányulnak, függetlenül attól, hogy az említett harmadik személy ezen elektronikus megjelenítés érdekében egy másik tagállamban hozott döntéseket és intézkedéseket.
- 34 Először is emlékeztetni kell arra, hogy függetlenül attól, hogy az európai uniós védjegyekkel kapcsolatos bírósági keresetekre a 44/2001 rendeletet és 2015. január 10-től az 1215/2012 rendeletet kell főszabályszerűen alkalmazni, a 207/2009 rendelet 94. cikkének (2) bekezdése többek között az ilyen védjegyet érintő bitorlási keresetek vonatkozásában kizárja a 44/2001 rendelet bizonyos rendelkezéseinek, például a 2–4. cikkében és 5. cikkének 3. pontjában foglalt szabályok alkalmazását. E kizárásra tekintettel az európai uniós védjegy bíróságoknak a 207/2009 rendelet 95. cikkének (1) bekezdése alapján az európai uniós védjegy bitorlási keresetek elbírálására vonatkozóan fennálló joghatósága a közvetlenül a 207/2009 rendeletben foglalt szabályokból ered, amelyek a 44/2001 rendeletben megfogalmazott szabályokhoz képest különös rendelkezéseknek minősülnek (2014. június 5-i Coty Germany ítélet, C-360/12, EU:C:2014:1318, 26. és 27. pont; 2017. május 18-i Hummel Holding ítélet, C-617/15, EU:C:2017:390, 26. pont).
- 35 Ezzel szemben a nemzeti védjegyek vonatkozásában a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (kodifikált változat) (HL 2008. L 299., 25. o.) nem vezetett be joghatóságra vonatkozó külön szabályokat. Ugyanez vonatkozik a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelvre (átdolgozás) (HL 2015. L 336., 1. o.) is, amely 2019. január 15-től hatályon kívül helyezte a 2008/95 irányelvet, és annak helyébe lépett.

- 36 Következésképpen az olyan bitorlási kereset, mint amelyet az alapeljárás felperesei 2015. október 15-én benyújtottak, amennyiben a nemzeti védjegyekre vonatkozik, az 1215/2012 rendeletben szereplő joghatósági szabályok alá, amennyiben pedig európai uniós védjegyre vonatkozik, a 207/2009 rendeletben szereplő joghatósági szabályok alá tartozik.
- 37 A 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdése alapján, amennyiben az alperes lakóhelye vagy székhelye valamelyik tagállamban található, a felperes e tagállam bíróságai előtt indítja meg keresetét.
- 38 Ezenkívül az említett cikk (5) bekezdése kimondja, hogy a felperes keresetét annak a tagállamnak a bírósága előtt „is” megindíthatja, „ahol a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték”.
- 39 E rendelet 98. cikkének (1) bekezdésében pontosítja, hogy ha valamely európai uniós védjegy bíróság előtt az említett rendelet 97. cikkének (1) bekezdése alapján indítanak eljárást, joghatósággal rendelkezik a tagállamok bármelyikének területén elkövetett vagy megkísérelt védjegybitorlási cselekmények elbírálására, (2) bekezdésében pedig azt, hogy ha valamely közösségi védjegy bíróság ugyanazon rendelet 97. cikkének (5) bekezdése alapján jár el, csak az abban a tagállamban elkövetett vagy megkísérelt cselekményeket bírálhatja el, ahol a bíróság székhelye van.
- 40 E megkülönböztetésből következik, hogy a felperes azzal, hogy választása szerint az alperes lakóhelye vagy székhelye szerinti európai uniós védjegy bíróság előtt vagy a bitorlást elkövetésének, illetve megkísérlésének helye szerinti európai uniós védjegy bíróság előtt indítja meg keresetét, meghatározza az eljáró bíróság területi joghatóságának terjedelmét. Abban az esetben ugyanis, ha a bitorlási kereset az említett 97. cikk (1) bekezdésén alapul, potenciálisan az Unió egész területén elkövetett bitorlási cselekményekre vonatkozik, míg ha az említett cikk (5) bekezdésén alapul, azokra a bitorlási cselekményekre korlátozódik, amelyeket egyetlen tagállam, azaz az eljáró bíróság tagállamának területén követtek el vagy kíséreltek meg.
- 41 A felperesnek biztosított azon lehetőség, hogy választhat az egyik vagy a másik jogalap közül, ami a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdésében szereplő „is” szó használatából ered, nem értelmezhető úgy, hogy a felperes ugyanazon bitorlási cselekmények tekintetében halmozhatja az említett cikk (1) és (5) bekezdésén alapuló kereseteket, hanem kizárólag azt fejezi ki, ahogyan arra a főtanácsnok az indítványának 31. pontjában rámutatott, hogy az (5) bekezdésben megjelölt fórum vagylagos jellegű az említett cikk többi bekezdésében szereplő fórumokhoz képest.
- 42 Az uniós jogalkotó azzal, hogy ilyen vagylagos fórumról rendelkezik, és az említett rendelet 98. cikkének (2) bekezdésében körülhatárolja az e fórumhoz kapcsolódó területi joghatóságot, lehetővé teszi az európai uniós védjegy jogosultja számára, hogy amennyiben úgy kívánja, olyan célzott kereseteket indítson, amelyek mindegyike egyetlen tagállam területén elkövetett bitorlási cselekményekre vonatkozik. Ahogyan a Bíróság korábban már kimondta, amennyiben az ugyanazon felek között folyamatban lévő több bitorlási kereset ugyanazon megjelölés használatával kapcsolatos, de nem ugyanazon területre vonatkozik, tárgyak nem azonos, és ezért nem tartoznak a perfüggőségi szabályok hatálya alá (lásd ebben az értelemben: 2017. október 19-i Merck ítélet, C-231/16, EU:C:2017:771, 42. pont). Ily módon a különböző tagállamok ilyen körülmények között eljáró bíróságai nem hozhatnak a 207/2009 rendelet (17) preambulumbekkezdésének értelmében vett „egymásnak ellentmondó” ítéleteket, mivel a felperes által benyújtott keresetek eltérő területeket érintenek.
- 43 E megfontolásokra tekintettel kell megválaszolni a kérdést előterjesztő bíróságnak a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdésében szereplő „[annak a tagállamnak a területén,] ahol a bitorlást elkövették” fogalomra vonatkozó kérdéseit.

- 44 A 40/94 rendelet 93. cikke (5) bekezdésének értelmezésére vonatkozó kérelem tárgyában eljáró Bíróság rámutatott, hogy az e fogalommal kifejezett joghatósági ok az állított bitorlás elkövetőjének aktív magatartásához kapcsolódik (2014. június 5-i Coty Germany ítélet, C-360/12, EU:C:2014:1318, 34. pont).
- 45 A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a hamisított terméknek valamely tagállam területén történő értékesítése és szállítása, és ezt követően a vevő által egy olyan másik tagállam területére történő továbbértékesítése esetén, ahol az eredeti vevő maga nem járt el, e joghatósági ok nem teszi lehetővé az európai uniós védjegybíróság joghatóságának az eredeti eladóval szembeni kereset elbírálása tekintetében való megállapítását. E joghatóság az említett eredeti eladó által elkövetett bitorlás valamely joghatásán, nem pedig az általa állítólagosan elkövetett jogellenes cselekményen alapul, ami ellentétes az „[annak a tagállamnak a területén,] ahol a bitorlást elkövették” fogalommal (2014. június 5-i Coty Germany ítélet, C-360/12, EU:C:2014:1318, 34., 37. és 38. pont).
- 46 Ezen ítélkezési gyakorlatnak és a jelen ítélet 40–42. pontjában felidézett megfontolásoknak megfelelően a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdése alapján bitorlási kereset ügyében eljáró európai uniós védjegybíróságnak abban az esetben, ha a székhelye szerinti tagállam területén elkövetett bitorlás fennállásának elbírálására vonatkozó joghatóságát vizsgálja, meg kell győződnie arról, hogy az alperesnek felrótt cselekményeket e tagállamban követték el.
- 47 Amennyiben az alperesnek felrótt cselekmények elektronikus úton megjelenített, olyan árukra vonatkozó reklámokban és értékesítési ajánlatokban állnak, amelyeken egy európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést helyeztek el az említett védjegy jogosultjának hozzájárulása nélkül, ahogyan az a 2011. július 12-i L'Oréal és társai ítélet (C-324/09, EU:C:2011:474) 63. pontjából következik, azt kell megállapítani, hogy e cselekményeket, amelyek a 207/2009 rendelet 9. cikke (2) bekezdése b) és d) pontjának hatálya alá tartoznak, azon a területen követték-e el, ahol azok a fogyasztók vagy kereskedők találhatók, akiknek vagy amelyeknek az említett reklámokat és értékesítési ajánlatokat szánták, függetlenül attól, hogy az alperes más államban rendelkezik székhellyel, hogy az általa használt elektronikus hálózat szervere más államban található, vagy hogy az említett reklámok és ajánlatok tárgyát képező áruk más területen találhatók.
- 48 Ahogyan ugyanis a fent említett ítélet ugyanazon pontjából kitűnik, el kell kerülni, hogy az a harmadik személy, aki reklámokat és értékesítési ajánlatokat címez az uniós fogyasztókhoz valamely európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölésnek az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal azonos vagy azokhoz hasonló áruk vonatkozásában történő használatával, kibújhasson a 207/2009 rendelet 9. cikkének alkalmazása alól, és ily módon sértse annak hatékony érvényesülését arra hivatkozva, hogy e reklámokat és ajánlatokat az Unión kívül tették elérhetővé az interneten.
- 49 Hasonlóképpen el kell kerülni, hogy az a harmadik személy, aki valamely európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal azonos vagy azokhoz hasonló áruk vonatkozásában e védjegy jogosultjának hozzájárulása nélkül használ, kifogást emelhessen az 207/2009 rendelet 97. cikke (5) bekezdésének alkalmazása ellen, és ezáltal sértse az említett rendelkezés hatékony érvényesülését arra a helyre való hivatkozással, ahol a reklámjait és ajánlatait az interneten elhelyezte, annak érdekében, hogy az említett hely és a letelepedésének helye szerinti bíróságoktól eltérő bármely más bíróság joghatóságát kizárja.
- 50 Ha a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdésében szereplő „[annak a tagállamnak a területén,] ahol a bitorlást elkövették” kifejezést úgy kellene értelmezni, hogy az azon tagállamra vonatkozik, amelynek a területén az említett kereskedelmi cselekmények végzője az internetes oldalát létrehozta, és megtette a kezdő lépéseket reklámjainak és ajánlatainak megjelenítése érdekében, elegendő lenne az Unióban székhellyel rendelkező, elektronikus úton működő azon bitorlók számára, amelyek a bitorolt védjegyek jogosultjait meg kívánják akadályozni a vagylagos fórum igénybevételében, ha az interneten való közzétételt ugyanabban az országban végeznék, ahol a székhelyük található. Ily módon az említett

97. cikk (5) bekezdése – olyan esetekben, amikor a reklámokat és ajánlatokat más tagállamokban élő fogyasztóknak szánják – egyáltalán nem rendelkezik vagylagos jellegű tartalommal az ugyanezen cikk (1) bekezdésében meghatározott joghatósági szabályhoz képest.

- 51 Az „[annak a tagállamnak a területén,] ahol a bitorlást elkövették” kifejezés olyan értelmezése, amely szerint az azon helyre utal, ahol az alperes meghozta az interneten való közzétételhez vezető kezdeti döntéseket és műszaki intézkedéseket, annál is inkább helytelen, mivel számos esetben rendkívül nehéz – ha nem lehetetlen – a felperes számára e hely megismerése. Ellentétben ugyanis azokkal a helyzetekkel, amikor valamely jogvita már folyamatban van, az európai uniós védjegyjogosultnak a bírósági kereset megindítása előtti helyzetét az jellemzi, hogy nem képes az alperest az említett hely közlésére kényszeríteni, mivel ebben a szakaszban még nem fordultak bírósághoz.
- 52 Az uniós jogalkotó által előírt vagylagos fórum tényleges érvényesülésének megőrzése érdekében, azon ítélkezési gyakorlattal összhangban, amely szerint a tagállami jogokra a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezés fogalmait e rendelkezés összefüggéseit és azon szabályozás célját figyelembe véve kell értelmezni, amelynek részét képezi (lásd különösen: 2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 14. pont; 2017. május 18-i Hummel Holding ítélet, C-617/15, EU:C:2017:390, 22. pont), az „[annak a tagállamnak a területén,] ahol a bitorlást elkövették” kifejezésnek olyan értelmezést kell adni, amely összhangban van a 207/2009 rendelet bitorlásra vonatkozó egyéb rendelkezéseivel.
- 53 E rendelkezések közé tartozik különösen az említett rendelet 9. cikke, amely meghatározza azon bitorlási cselekményeket, amelyekkel szemben az európai uniós védjegyvoltalom jogosultja felléphet.
- 54 Így a „bitorlási cselekmény” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az a 9. cikkben említett azon cselekményekre vonatkozik, amelyek elkövetését a felperes az alperessel szemben kifogásolja, mint például ebben az esetben az említett cikk (2) bekezdésének b) és d) pontjában említett cselekmények, amelyek a szóban forgó védjeggyel azonos megjelöléssel ellátott reklámokból és eladási ajánlatokból állnak, és e cselekményeket úgy kell tekinteni, hogy azon a területen „követték el” őket, ahol reklám és értékesítési ajánlat minőségüket megszerezték, azaz ott, ahol a kereskedelmi tartalmat ténylegesen azon fogyasztók és kereskedők rendelkezésére bocsátották, akiknek vagy amelyeknek azt szánták. Ezzel szemben nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy ezek a reklámok és ajánlatok az alperes termékeinek megvásárlását eredményezték-e.
- 55 A kérdést előterjesztő bíróság által végzett vizsgálatra is figyelemmel a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból és az előterjesztett kérdésből az következik, hogy az alapeljárás felpereseinek az említett bíróság elé terjesztett bitorlási keresete az alperesek által egy internetes oldalon és közösségimédia-felületeken közzétett reklámokat és értékesítési ajánlatokat kizárólag annyiban érinti, amennyiben e reklámokat és ajánlatokat az egyesült királysági fogyasztók, illetve kereskedők részére szánták.
- 56 Olyan körülmények között tehát, mint amelyek az alapügyben felmerültek, amennyiben a szóban forgó internetes oldalon és felületeken az alapeljárás felperesei által bemutatott tartalmaiból kitűnik, hogy az azokban foglalt reklámok és értékesítési ajánlatok az Egyesült Királyságban található fogyasztók és kereskedők felé irányultak, és azok számára teljes mértékben elérhetők voltak, amit a kérdést előterjesztő bíróság köteles többek között az említett oldalon és felületeken a szóban forgó áruk szállításának földrajzi területei kapcsán szereplő információk függvényében vizsgálni (2011. július 12-i L'Oréal és társai ítélet, C-324/09, EU:C:2011:474, 64. és 65. pont), e felpereseknek lehetőségük van arra, hogy a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdése alapján bitorlási keresetüket egyesült királysági bíróság előtt terjesszék elő annak megállapítása érdekében, hogy az európai uniós védjegy oltalmát e tagállamban megsértették.

- 57 Ezt az értelmezést erősíti meg az a tény, hogy az ilyen reklámok és értékesítési ajánlatok közönségét jelentő fogyasztók vagy kereskedők lakóhelye, illetve székhelye szerinti tagállam európai uniós védjegybírószámai különösen alkalmasak annak értékelésére, hogy fennáll-e az állítólagos bitorlás. A 2012. április 19-i Wintersteiger ítélet (C-523/10, EU:C:2012:220) 28. és 29. pontjában a Bíróság már figyelembe vette e közelségi tényezőt, amikor a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő „[a hely] ahol a káresemény bekövetkezett” kifejezést úgy értelmezte, hogy valamely nemzeti védjegy jogosultja bitorlási keresetet indíthat azon tagállam bíróságai előtt, amelyben a nemzeti védjegyet lajstromozták, mivel a 2010. március 23-i Google és Google France ítéletben (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159) és a 2011. július 12-i L’Oréal és társai ítéletben (C-324/09, EU:C:2011:474) a bitorlással kapcsolatban megállapított értékelési szempontokra tekintettel e bíróságok a legalkalmasabbak annak értékelésére, hogy megsértették-e a védjegy oltalmát. A jogvita tárgyához való közelsége és a könnyebb bizonyításfelvétel miatt különösen a káresemény bekövetkezésének helye szerinti bíróság a legalkalmasabb a határozathozatalra (2017. október 17-i Bolagsupplysningen és Ilsjan ítélet, C-194/16, EU:C:2017:766, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 A 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdését az európai uniós védjegybitorlási perekre vonatkozó különös szabályként kétségekívül önállóan kell értelmezni a 44/2001 rendelet 5. cikke (3) bekezdésének a Bíróság által a nemzeti védjegyekhez kapcsolódó bitorlási keresetek kapcsán adott értelmezéséhez képest (2014. június 5-i ítélet, Copy Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, 31. pont). Mindazonáltal az e rendelkezésekben szereplő „[annak a tagállamnak a területén,] ahol a bitorlást elkövették” és „[a hely] ahol a káresemény bekövetkezett” fogalmak értelmezésének bizonyos mértékben összhangban kell lennie egymással annak érdekében, hogy a 207/2009 rendelet (17) preambulumbekkezdésében kimondott célnak megfelelően az ugyanazon feleket és ugyanazon területet érintő, egyrészt európai uniós védjegyben, másrészt párhuzamos nemzeti védjegyekben alapuló keresetek különböző tagállamokban történő benyújtásából eredő perfüggőségi esetek száma a legkisebbre csökkenjen (lásd ebben az értelemben: 2017. október 19-i Merck ítélet, C-231/16, EU:C:2017:771, 30–32. pont).
- 59 Amennyiben ugyanis a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdésében kimondott joghatósági szabályt úgy kellene értelmezni, hogy e rendelkezés a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjával ellentétben nem teszi lehetővé az európai uniós védjegyek jogosultjai számára, hogy bitorlási keresetet indítsanak azon tagállam bíróságai előtt, amelynek a területére vonatkozóan a bitorlás tényét meg kívánják állapítani, e jogosultaknak az európai uniós védjegyet érintő bitorlási keresetet és az egyidejűleg fennálló nemzeti védjegyeket érintő bitorlási keresetet különböző tagállamok bíróságai előtt kellene megindítania. Fennáll a veszélye annak, hogy a 207/2009 rendelet 109. cikkében a perfüggőségi esetek megoldása érdekében előírt mechanizmust a 207/2009 rendelet 97. cikke (5) bekezdésének (jelenleg a 2017/1001 rendelet 125. cikke (5) bekezdésének) és a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának (jelenleg az 1215/2012 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének) eltérő megközelítései miatt gyakran alkalmazzák, és így módon megsértik az említett rendeletek által követett, a perfüggőségi esetek számának csökkentésére irányuló célkitűzést.
- 60 Végül meg kell jegyezni, hogy az ebben az ítéletben megfogalmazott értelmezést nem kérdőjelezi meg a 2017. szeptember 27-i Nintendo ítéletből (C-24/16. és C-25/16, EU:C:2017:724) következő értelmezés, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság a jelen ítélet 31. pontjában összefoglalt összefüggésben hivatkozott.
- 61 A 2017. szeptember 27-i Nintendo ítélet (C-24/16 et C-25/16, EU:C:2017:724) 108. és 111. pontjában a Bíróság úgy értelmezte a 864/2007 rendeletben szereplő „[a hivatkozott szellemi tulajdonjogot érintő] jogsértés elkövetésének helye szerinti ország joga” kifejezést, hogy az arra az országra vonatkozik, ahol az eredeti bitorlási cselekményt – amely a felrótt magatartás alapját képezi – elkövették vagy megkísérlik elkövetni, és ezen eredeti cselekményt az elektronikus kereskedelem keretében az a cselekmény képezi, amely az értékesítési ajánlat interneten való elérhetővé tételére irányuló folyamatot elindítja.

- 62 Márpedig a 864/2007 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében szereplő ezen kifejezések tárgya és célja alapvetően eltér a 207/2009 rendelet 97. cikke (5) bekezdésének és a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának tárgyától és céljától.
- 63 A 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdése vagylagos joghatóságról rendelkezik és az ezen ítélet 42. pontjában kifejtetteknek megfelelően annak lehetővé tételére irányul, hogy az európai uniós védjegy jogosultja egy vagy több keresetet indítson, amelyek mindegyike kifejezetten egyetlen tagállam területén elkövetett bitorlási cselekményekre vonatkozik. Ezzel szemben a a 864/2007 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése nem a joghatóság meghatározására vonatkozik, hanem arra, hogy az egységes jellegű szellemi tulajdonjog megsértéséből eredő, szerződésen kívüli kötelezettség esetén hogyan határozható meg az irányadó uniós jogi eszköz által nem szabályozott valamennyi kérdésben alkalmazandó jog (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 27-i Nintendo ítélet, C-24/16 és C-25/16, EU:C:2017:724, 91. pont).
- 64 Az alkalmazandó jog ezen meghatározása akkor bizonyulhat szükségesnek, ha a valamely tagállam területén elkövetett bitorlási cselekmények elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság előtt indított bitorlási kereset különböző tagállamokban elkövetett eltérő bitorlási cselekményekre vonatkozik. Ilyen esetben annak megakadályozása érdekében, hogy az eljáró bíróságnak több jogot kelljen alkalmaznia, e bitorlási cselekmények egyikét, azaz az eredeti bitorlási cselekményt kell olyanként azonosítani, mint amely a jogvitára alkalmazandó jogot meghatározza (2017. szeptember 27-i ítélet, Nintendo, C-24/16 és C-25/16, EU:C:2017:724, 103. és 104. pont). Annak szükségessége, hogy egyetlen jog alkalmazhatóságát biztosítsák, nem merül fel a joghatóságra vonatkozó – például a 44/2001 és a 207/2009 rendeletben foglalt – szabályokkal összefüggésben, amelyek több fórumról is rendelkeznek.
- 65 A fentiek összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 207/2009 rendelet 97. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely európai uniós védjegy olyan jogosultja, akinek a jogait állítólag megsértette az említett védjeggyel azonos megjelölésnek a hozzájárulása nélkül, harmadik személy által olyan reklámokban és értékesítési ajánlatokban történő használata, amelyeket elektronikus úton olyan árukkal azonos vagy árukhoz hasonló áruk vonatkozásában jelenítenek meg, mint amelyek az említett védjegy árujegyzékében szerepelnek, bitorlási keresetet indíthat e harmadik személlyel szemben azon tagállam európai uniós védjegy bírósága előtt, amelynek a területén azok a fogyasztók és kereskedők találhatók, akik vagy amelyek felé e reklámok vagy értékesítési ajánlatok irányultak, függetlenül attól, hogy az említett harmadik személy ezen elektronikus megjelenítés érdekében egy másik tagállamban hozott döntéseket és intézkedéseket.

A költségekről

- 66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az [európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 97. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely európai uniós védjegy olyan jogosultja, akinek a jogait állítólag megsértette az említett védjeggyel azonos megjelölésnek a hozzájárulása nélkül, harmadik személy által olyan reklámokban és értékesítési ajánlatokban történő használata, amelyeket elektronikus úton olyan árukkal azonos vagy árukhoz hasonló áruk vonatkozásában jelenítenek meg, mint amelyek az említett védjegy árujegyzékében szerepelnek, bitorlási keresetet indíthat e harmadik személlyel szemben azon tagállam európai uniós védjegy bírósága előtt, amelynek a területén azok a fogyasztók és kereskedők találhatók, akik vagy amelyek felé e

reklámok vagy értékesítési ajánlatok irányultak, függetlenül attól, hogy az említett harmadik személy ezen elektronikus megjelenítés érdekében egy másik tagállamban hozott döntéseket és intézkedéseket.

Aláírások